

קול קורא

אנשים עם מוגבלויות בישראל - היסטוריה, פוליטיקה ואתיקה

בעשורים האחרונים אנו עדים לשינויים דרמטיים במחקר ובמדיניות ברחבי העולם בנוגע לאנשים עם מוגבלות. שינויים אלה ניכרים בפוליטיקה, במשפט, במדיניות חברתית וביחס של אנשים עם מוגבלויות אל עצמם ואל סביבתם. השינוי המרכזי מתבטא באימוץ גישות ביקורתיות למוגבלות, הרואות בה חלק ממבנים חברתיים, כלכליים ופוליטיים, המעניקים משמעות למוגבלות מעבר להיבטים פיזיולוגיים-רפואיים. הגישות הללו – החוסות תחת הכותרת "לימודי מוגבלות" או "לימודי ביקורת מוגבלות", מקפלות בחובן שאלות אתיות מורכבות, והכרעות נורמטיביות באשר לנורמות ופרקטיקות מתחומי המדע והרפואה, מדיניות ציבורית, כלכלה, הגירה ועוד. בישראל ניכרים שינויים ברמת המדיניות והתודעה הציבורית, אך לעומתם המחקר האקדמי ובפרט ההיסטורי-סוציולוגי המתחקה אחר התפתחות קטגוריית המוגבלות, ומשמעותה בתקופות שונות בחיי היישוב והמדינה הוא בחיתוליו.

על רקע מציאות זו מטרת הקבוצה היא ליצור מסגרת למחקר הפוליטיקה והאתיקה של היחס למוגבלויות ולאנשים עם מוגבלות בישראל, בפרספקטיבה היסטורית. בין היתר ייבחן כיצד הוגדרו אנשים עם מוגבלויות על ידי גופים שונים לאורך השנים ואילו "שירותים" הוצעו להם ולמשפחותיהם; כיצד ומדוע שונו ההגדרות והשירותים לאורך השנים; כיצד תורגמו להקשר המקומי עמדות ותיאוריות של טיפול ושירות שהתפתחו במקומות אחרים; אילו כוחות פעלו ופועלים בשדה החקיקה והמדיניות החברתית בנושא; כיצד פועלת הרפלקסיביות והביקורתיות של פעילים וחוקרים בתחום, ובאלו דרכים היא מעצבת את היחס ההיסטורי והעכשווי לאנשים עם מוגבלויות; מחקר בשאלות אלה ואחרות יאפשר פיתוח מסגרת קונספטואלית להבנת הקטגוריה "מוגבלות" על גלגוליה ונשאה לאורך השנים.

מרכז אדמונד י' ספרא לאתיקה מזמין חוקרים מדיסציפלינות שונות, ובכללן מדעי החיים והרפואה, משפטים, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, כלכלת בריאות, היסטוריה וביזאתיקה להגיש מועמדות לקבוצת המחקר בנושא "אנשים עם מוגבלות בישראל – היסטוריה, פוליטיקה ואתיקה".

הקבוצה תתכנס לדיון פעם בחודש החל מחודש אפריל 2014. יוזמי הקבוצה הם **פרופ' גיל אייל** מאוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק, **ד"ר פנינה שטינברג** מהמכון ללימודי מוגבלות של אלן בית נועם, **פרופ' נדב דוידוביץ'** מהמחלקה לניהול מערכות בריאות באוניברסיטת בן גוריון, ו**ד"ר אורי שויד** מהמחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת בן גוריון. את הקבוצה תרכז **פרופ' נטע זיו** מהפקולטה למשפטים, אוני-תל אביב.

המעוניינים להשתלב בקבוצה מתבקשים לשלוח קורות חיים אקדמיים ותקציר בן עמוד המפרט את עניינם המשיק לקבוצה.

המייל: safracen@post.tau.ac.il עד לתאריך 1.3.14.